

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Igor Hrtko
Téma práce:	Nepodmíněný trest odnětí svobody
Rozsah práce	58 stran
Datum odevzdání práce:	12.12.2022
Vedoucí diplomové práce:	Doc. JUDr. Jana Tlapák Navrátilová, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomant si za téma práce zvolil problematiku, která nebývá častým tématem kvalifikačních prací. Přes řadu uskutečněných organizačních a legislativních změn je ve věznicích stále vysoké množství osob odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a míra recidivy je rovněž vysoká. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice nepodmíněného trestu odnětí svobody se zaměřením na jeho nedostatky a možnosti zlepšení neutěšeného stavu, považovat za stále aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika nepodmíněného trestu odnětí svobody je přiměřeně náročná na zpracování pramenného materiálu, protože vyžaduje pečlivou excerpci z poměrně bohatého okruhu literárních pramenů a judikatury. Náročná je ovšem i na vlastní zpracování, protože pro zdárné zpracování tématu je potřebné a nezbytné rovněž velmi dobré zvládnutí problematiky trestních sankcí vůbec. Metoda analyticko-syntetická a metoda deskriptivní, které byly v práci použity, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomant se nejprve věnuje vymezení základních pojmů a institutů (zejména: pojem trestu a jeho funkce, subsidiarita nepodmíněného trestu odnětí svobody, teorie trestání, účel trestu a zásady trestání). Nastíněn je historický vývoj nazírání na zbavení osobní svobody. Dále přibližuje základní prameny právní úpravy, a to mezinárodní dokumenty, ústavní normy a běžné zákony. Následují zásady ukládání trestu odnětí svobody a klasifikace trestů odnětí svobody. Jádrem práce je kapitola čtvrtá, věnovaná výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody, a kapitola pátá zabývající se vybranými problémy spojenými s nepodmíněným trestem odnětí svobody. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit kladně. Pojem a funkce trestu, a to též trestu odnětí svobody, jakož i teorie trestání, jsou vymezeny správně. Správně je rovněž upozorněno na subsidiaritu nepodmíněného trestu odnětí svobody. Ve stručném historickém exkurzu jsou dobře postíženy vývojové tendence nahlížení na odnětí svobody. Pochválit třeba rovněž přehled pramenů právní úpravy, počínaje mezinárodními dokumenty, přes normy ústavní až po běžné zákony. Přehled zásad ukládání trestů je však poněkud poplatný textu zákona. V důsledku toho není zmiňována možnost zvýšení horní hranice trestu odnětí svobody v případě spáchání více trestných činů ve vícečinném souběhu (§ 43 odst. 1 TZ), ani možnost upuštění od potrestání při spáchání činu ve zmenšené přičetnosti (§ 47 odst. 1 TZ) a ani další možnosti mimořádného snížení trestu odnětí svobody (§ 58 TZ). Naproti tomu velmi pěkně a čtivě jsou zpracovány pasáže týkající se výhod a nevýhod krátkodobých, resp. dlouhodobých, trestů odnětí svobody. Rovněž lze pochválit partie věnované vnější a vnitřní diferenciaci věznic a důvodům, které vedly k legislativní změně, jakož i partiím věnovaným organizaci a činnosti Vězeňské služby a zapojení občanských zaměstnanců do její činnosti. Výklad o průběhu výkonu trestu odnětí svobody opět kopíruje právní úpravu (trestní zákoník, zákon o výkonu trestu odnětí svobody a Řád výkonu trestu odnětí svobody). Postrádat lze tak případ podmíněného propuštění z výkonu trestu za přečin (§ 88 odst. 2 TZ). Naproti tomu kvitovat třeba

kritiku relativně nízkého podílu úspěšnosti žádostí o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Patrně nejhodnotnější částí práce je kapitola pátá, která se zabývá vybranými problémy spojenými s nepodmíněným trestem odnětí svobody. Kritika přeplněnosti věznic je zcela důvodná. Řešení v podobě dekriminalizace a zejména zvýšení podílu ukládaných alternativních trestů lze akceptovat. Důvodná je též rezervovanost diplomanta k řešení tohoto problému formou amnestie. Rovněž kritika vysokého podílu recidivistů mezi uvězněnými je přiléhavá. Důvody skutečně mohou spočívat v nedostatečném výchovném působení na odsouzené, resp. v nedostatečně funkční postpenitenciární péči. Otevřené věznice by skutečně mohly být za určitých podmínek jedním z řešení.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako dobrou. Diplomant prokázal pěknou orientaci ve zkoumané problematice a do patřičné hloubky se seznámil s právní úpravou, jakož i s relevantní odbornou literaturou a s judikaturou. S prameny pracuje samostatně a efektivně. Dílčí výtky byly uvedeny v předchozí části posudku. Vnější úprava práce je pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají dobrou úroveň.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Analýza současné právní úpravy a praktických aplikačních problémů a následné formulování námětů de lege ferenda prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má logickou strukturu, počínaje rozбором základních pojmů a institutů, přes popis právní úpravy až po rozbor vybraných problémů, konče formulováním návrhů de lege ferenda.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních a dalších pramenů. Vesměs se jedná o práce tuzemských autorů. Veškeré zdroje, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování mají dobrou úroveň.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Velmi dobře.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Jaký je názor diplomanta na výchovný (odstrašující) efekt krátkodobých trestů odnětí svobody.

V Praze dne 27.12.2022

_____
 JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
 oponent diplomové práce